

TAKARMÁNYHIÁNY MIATT TÖMEGESEN AKARNAK ÁLLATAIKTÓLSZABADULNI A GAZDÁK, A MINISZTERIUM NEM SEGÍT RAJTUK

Legnehezebb időszakát éli a hazai állattenyésztés

Egyre több gazda akarja értékesíteni állatállományát, mivel a szénatermés nagyon gyenge, az abraktakarmányok ára magas, ráadásul a vágóállatok átvételi ára csökken. Az agrárszakemberek a mezőgazdasági minisztérium beavatkozásában bíznak, azonban Petre Daea tárcavezető kijelentései ellentmondásosak.

» MAKKAY JÓZSEF

A gazdák és mezőgazdasági szakemberek szerint az idei aszály a mezőgazdaság minden ágazatát sújtja, leginkább azonban az állattenyésztés sínyli meg. A gazdaszervezetek már a kora nyári aszály előtt megkonkatták a vészharangot, hogy a gabonaárak megduplázódásával az állattartók igen nehéz helyzetbe kerültek. Az abraktakarmányok, a villamos energia és az üzemanyagok árának elszabadulását az állati termékek értékesítése nem tudja kompenzálni. A problémahalmazra rátevéődött az idei aszály, amely tovább súlyosbítja az állattartók nehéz helyzetét: Erdély több vidékén kiégték a legelőket, a kaszálók-ról származó szalmas takarmány jó esetben a tavaly begyűjtött mennyiség felét teszi ki. Sok vidéken a tavalyi szénatermésnek mindössze a 25 százalékát tudták bebájlálni a termelők. A kalotaszegi falvakban arra panaszkodnak az állattartók, hogy míg tavaly és tavalyelőtt egy hektár kaszálóról négy-öt nagy méretű, 120 kg körüli szénabálát tudtak behordani, idén ekkora területről egyetlen bálát préselt össze a bálázógép.

Sok gazda ciszternákban, tartályokban szállította az állatok itatásához szükséges vizet, mert a kaszálókra kialakított itatóvályúk forrásai elapadtak. Hasonlóan nehéz helyzettel évtizedek óta nem találkoztak a mezőgazdasági termelők Erdélyben.

Az utóbbi időszak esőzéseire szerencsére kissé helyrehozzák a kalotaszegi legelőket is

» A mérai falugazdász abban bízik, hogy az utóbbi napok esős időjárása kitar, így legalább részben újjáélednek a legelőket, hogy az állatoknak az ős folyamán legyen legelni való zöld takarmány. Különben szénával kell kiegészíteni a napi eleséget, ami vérszenesen csökkenti a télire elraktározott szalmas takarmány mennyiségét.

Szabadulni akarnak az állatoktól

A Kolozs megyei Mérán tevékenykedő Horváth Csaba falugazdász 260 birkát számláló állománya kapcsán arra panaszkodik, hogy az állattenyésztésben az igazi gondok késő ősszel, tél elején fognak jelentkezni, amikor a gazdák teletésre kell behajtsák a juh- és szarvasmarha-állományt. A nagyobb állattelepeken nem lesz elegendő takarmány a téli eleségre. „Többben arra készülnek, hogy az állatok egy részét még ősszel eladják, mások kitaranak a teljes állományt, ha tudnak plusz szénát vásárolni. Télen vagy tavasszal ez szinte lehetetlen lesz: idén olyan kevés szénát takarítottak be, hogy nem jut eladásra” – fogalmazott a Krónikának az állatorvos végzettségű kalotaszegi szakember.

A mérai falugazdász abban bízik, hogy az utóbbi napok esős időjárása kitar, így legalább részben újjáélednek a legelőket, hogy az állatoknak az ős folyamán legyen legelni való zöld takarmány. Különben szénával kell kiegészíteni a napi eleséget, ami vérszenesen csökkenti a télire elraktározott szalmas takarmány mennyiségét. Az sem jó hír az állattartó gazdák számára, hogy kora tavasszal, a bányászszekción idején élőszűlki-logrammonként 15–20 lejes áron értékesített állatokért ma tíz lejt kínálnak a nagy állatkereskedők, akik a konstancai kikötőbe szállítják közel-keleti arab exportra az Erdélyből felvásárolt juhállományt. Horváth Csaba szerint az állatkereskedelmi láncban komoly gondok keletkeztek, mert a tavalyi gyors fizetést ismét felváltotta a kéthetes vagy egy hónapos késlekedés, amíg a gazda számlájára megérkezik az átvett állatok ellenértéke. A szállítás és az abrakolás megugrott költsége az állatkereskedőket is negatívan érinti, így kiadásait teljesen áthárítják a gazdákra. Nem számolnak azzal, hogy az elszabadult inputanyagárak miatt a tízlejes átvételi ár gyakorlatilag a birkahizlás önköltsége, a gazda nem marad jövedelemmel.

A pánikhelyzet hatására egyre többen és egyre hamarabb szeretnék állatállományuk egy részét eladni, ami tovább csökkenti az átvételi árakat. Idősebb juhok esetében az ár már most hét lej különként, de a szakember szerint ez várhatóan tovább fog csökkenni. Azok a gazdák, akik a Mezőgazdasági Intervenció és Kifizetési Ügynökségtől (APIA) támogatást igényeltek a juhokra, a kérés benyújtásától számított száz nap után értékesíthetik állományukat, a türelmi időszak szarvasmarhák esetében 180 nap. Horváth Csaba szerint félő, hogy amikor a megkötések lejárnak, az élőállatpiacon olyan nagy lesz a kínálat, hogy minimálisra fognak zsugorodni a felvásárlási árak.

Nehéz eligazodni a minisztériumi döntéseken

Ilyenkor volna fontos szerepe az állami beavatkozásnak, hogy a gazdák tudják, mire számíthatnak, azaz költségeikből mit vállal át az állam. Valójában nagy bizonytalanság uralkodik az ágazatban. Horváth Csaba példaként Petre Daea mezőgazdasági miniszter egy-két hete elhangzott nyilatkozatát említi, amikor a tárcavezető azt mondta, a mezőgazdasági támogatási rendszer által megszabott türelmi időszakot az Európai Bizottság szakembereivel egyeztetve le fogják csökkenteni, így akinek nincs elegendő takarmánya, augusztus 15-től tudná értékesíteni

állatait. A miniszteri nyilatkozatról azonban kiderült, hogy blöff, mert sem az APIA, sem más állami szakhatóság nem kapott hivatalos rendeletet a szaktárca részéről. „A romániai mezőgazdaságban az állandó bizonytalanság rója a legnagyobb terhet a gazdákra. Nem lehet előre számolni az állatok után járó támogatásokkal sem. A húsmarhatartók a törzskönyvezett állatokért pár éve 600–700 eurót kaptak, ami hatalmas löketet adott az ágazatnak. A kormány a következő évben a támogatást száz euró körüli összegre csökkentette. Ezeknek az önkényes döntéseknek nincs elfogadható magyarázatuk” – panasolja a kalotaszegi falugazdász.

Székelyföldi helyzetkép

Nem jobb a helyzet Székelyföldön sem, habár az utóbbi hetekben hullott négyzetméterenkénti 90–100 mm csapadék megmentette a siló-takarmányok betakarítását. Szabó Ákos csikszeredai mezőgazdasági szakember szerint a mostani súlyos állattenyésztési helyzet következményeit igazából jövőre érzi meg a gazdatársadalom, és főleg a fogyasztók. „A takarmányhiány miatt az állataikat értékesítő gazdák azzal szembesülnek, hogy a vágóhidak kevesebbet fizetnek az állatokért, mint tavasszal, holott azóta mindennek nagyon megnőtt az ára. Ez oda fog vezetni, hogy jövőre nagyon sok gazda abbahagyja az állattartást, és a piacon jóval kevesebb és drágább hús lesz” – magyarázza a válsághelyzet következményeit a székelyföldi szakember.

Szabó Ákos szerint az állattenyésztés közben átalakuláson esik át. Az alacsony tejátvételi árak és a drasztikusan megdrágult abrak-takarmányok miatt sokan lemondanak a tejtermelésről, és áttérnek húsmarhatartásra. Hasonló tendencia figyelhető meg a juhászatban is: egyre kevesebben foglalkoznak a juhteje feldolgozásával, sajt készítésével, inkább húsfajtákat tartanak, amelynek jóval gyorsabb a súlygyarapodása.

A szakember abban reménykedik, hogy az állattenyésztők is hozzájutnak olyan gyorssegélyhez, amelyet idén nyáron a krumplitermesztők kaptak a szakminisztérium részéről hektáronként 200 euró értékben. A de minimis támogatás enyhíthetné az állattartó gazdák elkeseredését, akik most nagy számban akarnak szabadulni állatállományuktól.

» 375 ezer hektárnyi termőföldet sújtott az aszály

A Románia 33 megyéjéből származó adatok szerint 375 423 hektárra nőtt csütörtökön az aszály sújtotta termőföldek területe – tájékoztatót a mezőgazdasági és vidékfejlesztési minisztérium. Az Agerpres által idézett közlemény szerint a szárazság 201 040 hektár búzát és tritikálét, 30 801 hektár árpát, zabot és rozst, 31 758 hektár repcét, 65 322 hektár kukoricát, 28 921 hektár napraforgót, 4713 hektár szóját, 868 hektár borsót, 5715 hektár takarmánynövényt és 7129 hektár egyéb növényt érint. Eddig Fehér, Arad, Bákó, Bihar, Botoșani, Brăila, Brassó, Buzău, Călărași, Krassó-Szörény, Kolozs, Konstanca, Dâmbovița, Galac, Giurgiu, Hunyad, Ialomița, Iași, Ilfov, Măramaros, Mehedintți, Neamț, Olt, Prahova, Szilágy, Szatmár, Suceava, Teleorman, Temes, Tulcea, Vâlcea, Vaslui és Vranceamegyéből jelentettek aszálykárokat.

Tavaly jó volt a szénatermés, idén ennek csupán töredéke